

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa P.S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w K.
i Prezesowi Sądu Rejonowego w B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 17 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. oddala wniosek pełnomocnika powoda adwokata P.K. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po

przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący P.S. podał m.in., że jego zdaniem istnieje potrzeba, by Sąd Najwyższy wypowiedział się w sprawie, w której złożono skargę, zważywszy na poziom jej skomplikowania, specyfikę oraz to, że stroną pozwaną jest Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w K. i Prezes Sądu Rejonowego w B.. Spór dotyczy ponadto intymnej sfery życia, do której naruszenia doszło w związku z wadliwym uzasadnieniem postanowienia sądu.

Skonstruowane w ten sposób motywy wniosku nie nawiązywały do żadnej z przywołanych wcześniej przyczyn kasacyjnych określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W szczególności, mimo powołania się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wywody wniosku nie pozwalały uznać, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle utrwalonego orzecznictwa sytuacja taka zachodzi wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika wadliwość zaskarżonego wyroku, polegająca na jego sprzeczności z konkretnymi i wskazanymi przez skarżącego przepisami prawa, jest widoczna już na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.). Skarżący, reprezentowany przez kwalifikowanego pełnomocnika ustanowionego przez sąd, nie podjął nawet próby sformułowania jurydycznego wyводу zmierzającego do wykazania, że sytuacja taka ma miejsce w sprawie, w której wniesiono skargę kasacyjną.

Podkreślenia wymagało, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania służy przekonaniu Sądu Najwyższego, że merytoryczne rozpoznanie skargi jest uzasadnione w kontekście jej publicznoprawnych funkcji. Ocena tej kwestii nie ma jednak arbitralnego (dowolnego) charakteru, lecz następuje przez pryzmat przyczyn kasacyjnych unormowanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., których wykazanie każdorazowo obciąża skarżącego. W świetle art. 398⁹ § 1 k.p.c. podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie

stanowi natomiast subiektywne przekonanie skarżącego o słuszności własnych racji, pokrzywdzeniu wydanym orzeczeniem, „skomplikowanie” i „specyfika” sprawy, a także to, że w roli strony pozwanej występuje Skarb Państwa reprezentowany przez prezesa sądu w związku z twierdzonym przez skarżącego deliktem.

Orzekając w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wniosek i jego motywy, nie bada natomiast podstaw kasacyjnych, których badanie ma charakter wtórny i jest warunkowane pozytywną decyzją co do przyjęcia skargi do rozpoznania. Ubocznie jednak, w okolicznościach sprawy, Sąd Najwyższy zauważa, że mimo iż Sąd Apelacyjny zanegował żądanie pozwu przede wszystkim w płaszczyźnie związku przyczynowego między działaniem pozwanego a powstaniem po stronie powoda twierdzonych uszczerbków, w podstawach skargi nie zarzucono naruszenia żadnych przepisów prawa materialnego, w szczególności zaś naruszenia art. 361 k.c., który ogranicza odpowiedzialność zobowiązanego do odszkodowania wymaganiem adekwatnego związku przyczynowego. Takie ujęcie podstaw kasacyjnych uniemożliwiało Sądowi Najwyższemu objęcie kontrolą kasacyjną rozumowania Sądu Apelacyjnego w kluczowej z punktu widzenia wyniku postępowania kwestii relacji kauzalnej między zachowaniem pozwanego Skarbu Państwa a twierdzoną szkodą po stronie powoda.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 102, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Wniosek pełnomocnika procesowego skarżącego o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym oddalono, mając na względzie, że sporządzenie skargi kasacyjnej, w której nie nawiązano do żadnej z przyczyn kasacyjnych określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i nie podjęto próby przywołania konkretnych argumentów na rzecz istnienia ustawowych okoliczności, które uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie może być traktowane jako udzielenie pomocy prawnej (por. *mutatis mutandis* postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2011 r., V CZ 66/11, niepubl., z dnia 16 listopada 2016 r., I CZ 74/16, niepubl. i z dnia 7 września 2018 r., III CZ 27/18, niepubl.).

jw